

NIEUWSBRIEF 11

11e editie – feb. 2007. Een uitgave van Heike van Gils vanuit Colombia, en in samenwerking met de rest van de familie van Gils ©

GELUKKIG 2007

Als deze nieuwsbrief uitkomt is het alweer februari, maar toch zou ik nog iedereen een gelukkig 2007 wensen. Dat alle mooie dromen en wensen mogen uitkomen! Veel gezondheid, geluk en liefde! Ik heb het kalm gevierd, bij de familie in San Martin. Een gevulde kippensoep gegeten met het halve dorp, even gedanst en toen mijn bed in gekropen. De rest van de mensen bleef natuurlijk nog drie dagen door feesten, dat hoort erbij!

***** BN/DE STEM

ONTWIKKELINGS- PRIJS*****

Om het nieuwe jaar voor San Martin misschien wat extra cachet te geven, zou ik graag een oproep doen op jullie allemaal en op al degenen die jullie kennen! Het Brabants Nieuwsblad / De Stem gaat dit jaar weer de Ontwikkelingsprijs uitreiken voor kleinschalige projecten in de Derde Wereld die gecoördineerd worden door particulieren (zoals ik!). De hoofdprijs is 5000 euro en de aanmoedigingsprijs 1500 euro, welke besteedt moeten worden aan het project. Graag zou ik zo onbescheiden willen zijn om jullie op te roepen mij kandidaat te stellen voor de projecten van de indianen van San Martin. Zoals jullie hebben kunnen lezen in de voorgaande nieuwsbrieven, zijn deze projecten vooral gericht zijn op het in kaart brengen van hun ancestrale territorium en de strijd om hier zeggenschap over te krijgen, vooral wat betreft het gebruik van de natuurlijke bestaansbronnen hierbinnen. Ikzelf moet een gedetailleerde beschrijving van de projecten inleveren en een omschrijving geven van het doel van de 5000 euro. Dit doel zal zijn: de aankoop van een zonne-energie installatie en een grote boot van hout. Het eerste zodat er 's avonds licht kan zijn in de gemeenschap om bijvoorbeeld te vergaderen in de avonduren als iedereen zijn werk heeft gedaan, om een mobiele telefoon te kunnen hebben (er is momenteel geen telefoon beschikbaar, ook niet om telefoontjes te kunnen ontvangen),

of bijvoorbeeld om batterijen te kunnen opladen. De boot is erg nodig om de enige oude houten gemeenschapboot te kunnen vervangen (zie foto). Deze boot is de enige waarin meer dan 8 personen tegelijk kunnen worden vervoerd, wat erg belangrijk is in geval van vergaderingen in andere gemeenschappen in het reservaat. We hebben de boot al een paar keer opgelapt met asfalt bekostigd door de Nieuwsbrief, maar nu is het eigenlijk echt gedaan met de pret. Daarom een nieuwe!

Jullie roep ik op om een enthousiaste reactie te plaatsen op de website van BN/De Stem om hiermee publiciteit en animo te verkrijgen!!!!

Voor meer informatie en voor het plaatsen van de 'reacties' of aanmoedigen surf naar:

www.bndestem.nl/ontwikkelingsprijs

De reacties kunnen geplaatst worden onder de kop "5000 euro winnen voor project", via de link "reacties" (in rode letters). Belangrijk is het vermelden van mijn naam en de Tikuna gemeenschap 'San Martin' in het zuiden van Colombia.

ZEGT HET VOORT, ZEGT HET VOORT!!

DE KUNST VAN HET VISSSEN

Tja, je kan natuurlijk gewoon je hengel uitgooien in de eerste de beste visvijver als je in Nederland woont. Of een geavanceerde visboot huren met radar en de zee op gaan als je in Australië woont. Maar hier in de Amazone vergt het wel een beetje meer authentieke vaardigheid om iets aan je haakje te krijgen wat de moeite waard is voor jezelf en de rest van je familie. Als basis gebruikt eigenlijk iedereen de bekende vishengel gemaakt van de centrale tak van een jong boompje om zo de vereiste lange, dunne, rechte en buigzame structuur te krijgen. Met visnylon wordt hier dan een lijntje aangemaakt voor het haakje. De nylon en haakjes moeten uiteraard gekocht worden. Echt handwerk zijn de verschillende vis-speren die gebruikt worden. Allereerst is er de drie- of

vierpuntige speer (de vier linkse speren op de foto), van een meter of twee lang. De ijzeren punten worden gemaakt van een stuk dik ijzerdraad uit het welbekende hekwerk zoals we in Nederland ook kennen. Dit wordt dan recht geslagen met een hamer en met een machete worden er de weerhaken in gemept. De punt wordt met een vijl gescherpt. Deze drie of vier stukken worden dan bijeengeplakt met teer en in een holle rietstengel van een meter of twee gestoken. Vanaf de basis wordt er dan een sterke draad omheen gedraaid zodat de ijzeren punten er niet met de vis vandoor gaan. De rietstengel is best buigzaam en als je dan bedenkt dat deze speer echt aan het uiteinde wordt vastgepakt om op een vis te richten die nietsvermoedend aan het

wateroppervlak hangt.. doodstil in de kano zittend, met in de linkerhand de peddel om te sturen en in de rechterhand de speer.. Echt wel een kunst. Ik bedoel, om sowieso die vis te spotten en ongemerkt te benaderen.. Deze speer wordt ook gebruikt om vissen te spiezen die met de hengel zijn gevangen om te voorkomen dat ze ontsnappen net voordat ze uit het water worden getild (zie foto). De ander speer is voor het echte grote werk (vissen van over de vijf kilo, krokodillen, te water geraakte zoogdieren etc.) en het maken van de punt

neemt een hele dag in beslag (zie foto) en vereist zonder meer vakmanschap. Deze ijzer punt wordt gefabriceerd door een ijzeren pen van een halve centimeter doorsnee (weet ik waar ze die dan weer vandaan halen, het zal vast een onderdeel ergens van zijn..), die dan in de juiste vorm wordt geslagen met een hamer en dan gevijld op de juist plekken. Deze ijzeren punt past als een hoedje op de houten speer, die deze keer niet buigzaam is maar stevig, en zit eigenlijk los maar blijft met de speer verbonden door een afrolbaar touwtje. Als de speer dan in het beest blijft zitten trekt de visser de speer terug om langzaam het beest binnen te halen. Ook wordt er op de grotere vleesetende vissen gevisst met een haak met een stuk aas (liefst rotte vis) aan een nylondraad die gewoon op een rolletje zit. Natuurlijk wordt een

machete nooit vergeten om een grote vis of ander dier gelijk te doden om te voorkomen dat ze kano weer uit springen of de visser te bijten. Bijvoorbeeld de vis op de foto heeft een stuk meer kracht en tanden dan een piraña. En dan heb je nog de bekende visnetten die in het water worden gehangen in de hoop dat er vissen in verstrikt raken. Een paar jaar geleden was er nog een discussie gaande over mensen die hun visnet gedurende langere tijd (hele dag, dag en nacht etc.) dwars over de Amacayacu rivier spanden waardoor de continue migratie van vissen stroom op- en afwaarts gestoord wordt. Hierover is overeenstemming bereikt en nu hangen mensen alleen nog hun netten uit als ze ondertussen elders aan het vissen zijn gedurende een paar uur. Deze migratie van vissen is erg gerelateerd aan de beschikbaarheid van de verschillende soorten zaden die op bepaalde tijden van het jaar en op bepaalde plekken rijpen en in het water vallen als visvoer. De lokale mensen hebben hier een uitgebreide (en dat is nog een eufemisme) kennis over en baseren hierop hun keuzes

om op bepaalde tijden of plekken te gaan vissen. Ook het stijgen of dalen van de rivier door de regen resp. droogte zeggen ook veel over de beschikbaarheid van vissen op bepaalde plekken. Bijvoorbeeld: op de eerste dag na zware regenval na de relatief droge zomer is het slecht vissen want dan is het water nog extreem troebel. Een dag of

twee later is het beter; het water is wat helderder en de vissen kunnen dus gespot worden terwijl zij de nieuw onder water gelopen gebieden afzoeken naar eten. Het verschil in waterstand tussen zomer en winter is enorm, dit kan in de Amacayacu rivier zomaar 10 meter zijn.

Vaak vertrekken de vissers ´s avonds en komen dan pas ´s ochtends bij het kraaien van de haan terug. De visvangst op de fotos

is bijvoorbeeld het resultaat van een hele dag en een hele nacht vissen; 24 uur zittend op het houten plankje in de kano (op een paar rustpauzes na, uitgestrekt op een boomstam)... Dan wordt er wel van de familie verwacht dat zij met iets te eten klaar staat, dat kun je je voorstellen. Ik deed mijn duit in het zakje door de vissen schoon te maken, deels voor in de soep en deels om te roken. Schoonmaken is: de schubben eraf krabben, de organen en kieuwen eruit halen (voor de kippen), en een hele rij kleine sneetjes in de zijdes van de vissen maken met een mes. Op het bordje zie je de ei-pakketjes die sommige vissen hadden. Deze worden dan in bananenbladeren gewikkeld en over het houtvuur verwarmd tot ze gaar zijn: vreselijk lekker! Na een paar uur koken: een bordje voor iedereen!

